

Sygn. akt IV KK 356/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Michał Laskowski (przewodniczący)
SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (sprawozdawca)
SSN Paweł Wiliński

Protokolant Małgorzata Gierczak

w sprawie **M. P.**,
w przedmiocie wyroku łącznego,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej,
na posiedzeniu w dniu 27 października 2021 r., w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,
kasacji na korzyść wniesionej przez Prokuratora Generalnego od wyroku Sądu
Rejonowego w C. z dnia 9 grudnia 2020 r., sygn. akt VII K (...),

- 1. uchyla zaskarżony wyrok i postępowanie o wydanie wyroku
łącznego umarza,**
- 2. kosztami sądowymi w sprawie obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w C. z dnia 9 grudnia 2020 r., sygn. akt VII
KK (...), w sprawie M. P., skazanego:

I. prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w R. z dnia 27 listopada 2019 r.,
sygn. akt II K (...), za popełnione w dniu 24 lipca 2016 r. przestępstwo z art. 278 § 1
k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę roku pozbawienia wolności;

II. prawomocnym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w C. z dnia 16 czerwca 2020 r., sygn. akt II K (...), którym połączono kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w T., sygn. akt II K (...) i wyrokiem Sądu Rejonowego w C. o sygn. akt II K (...) i wymierzono karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono okres odbywania kary łącznej pozbawienia wolności w sprawie o sygn. akt II K (...) od dnia 20 lutego 2019 r. do dnia 16 czerwca 2020 r.;

połączono karę pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem opisanym w punkcie I. oraz karę łączną pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem łącznym opisanym w punkcie II. i w ich miejsce wymierzono skazanemu M. P. karę łączną 3 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 1), zaliczając skazanemu na poczet tej kary łącznej pozbawienia wolności okres dotychczas odbytej kary pozbawienia wolności w sprawie o sygn. akt II K (...) oraz okres zaliczony na poczet kary łącznej orzeczonej w sprawie o sygn. akt II K (...) (pkt 2). Ponadto orzeczono, że wyroki opisane w punktach I. i II. w zakresie nieobjętym wyrokiem łącznym podlegają odrębnemu wykonaniu (pkt 3).

Powyższy wyrok łączny nie został zaskarżony przez żadną ze stron postępowania, nie sporządzono jego pisemnego uzasadnienia, uprawomocnił się z dniem 17 grudnia 2020 r.

Kasację od tego wyroku w trybie art. 521 § 1 k.p.k. wniósł Prokurator Generalny zaskarżając go w całości na korzyść skazanego i zarzucając „rażące naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, to jest art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., stanowiące bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia, określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., polegające na wydaniu wobec M. P. w dniu 9 grudnia 2020 r. wyroku łącznego o sygn. akt VII K (...), który uprawomocnił się z dniem 17 grudnia 2020 r. w sytuacji, kiedy kwestia połączenia tych samych orzeczeń, wydanych wobec tego samego skazanego została już wcześniej, to jest w dniu 1 lipca 2020 r., rozstrzygnięta przez Sąd Rejonowy w R. wyrokiem łącznym o sygn. akt II K (...), który uprawomocnił się w dniu 11 grudnia 2020 r., w związku z wydaniem w postępowaniu odwoławczym orzeczenia Sądu Okręgowego w P. o sygn. akt IV Ka (...)”. Powołując się na tak sformułowany zarzut, wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i umorzenie postępowania o wydanie wyroku łącznego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, co pozwoliło na jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k., co doprowadziło także do uchylenia zaskarżonego wyroku i umorzenia postępowania o wydanie wyroku łącznego.

W pierwszej kolejności trzeba zauważyć, że sytuacja prawna mająca miejsce w niniejszej sprawie nie należy do typowych. Zaskarżony wyrok łączny został wydany w dniu 9 grudnia 2020 r., jako wyrok Sądu I instancji w chwili wydania był nieprawomocny, a w momencie jego wydania nie istniał jeszcze drugi prawomocny wyrok łączny obejmujący wyłącznie te same skazania. Taki wyrok łączny został wydany dopiero dwa dni później – w dniu 11 grudnia 2020 r. w sprawie Sądu Okręgowego w P. o sygn. akt IV Ka (...), który z chwilą wydania stał się prawomocny, jako reformatoryjny wyrok Sądu odwoławczego. Wyrok łączny zaskarżony kasacją w niniejszej sprawie zyskał walor prawomocności z dniem 17 grudnia 2020 r.

Tym samym w chwili wydania zaskarżonego wyroku nie istniał drugi wyrok łączny obejmujący wyłącznie te same skazania, chociażby nieprawomocny. W obrocie prawnym funkcjonował tylko nieprawomocny wyrok łączny Sądu Rejonowego w R. wydany w sprawie o sygn. akt II K (...), obejmujący co prawda te same skazania jednostkowe, ale nieuwzględniający wyroku łącznego ze sprawy II K (...) Sądu Rejonowego w C..

Jednocześnie w chwili wydania prawomocnego wyroku przez Sąd Okręgowy w P. (IV Ka (...)) w obrocie pozostawał wyłącznie nieprawomocny wyrok łączny Sądu Rejonowego w C. z dnia 9 grudnia 2020 r., sygn. akt VII KK (...), zaskarżony kasacją w tej sprawie.

Lektura kasacji i analiza akt sprawy prowadzą do bezspornego wniosku, że wobec skazanego M. P. zapadły dwa wyroki łączne, łączące wyłącznie te same niewykonane kary pozbawienia wolności. Biorąc pod uwagę datę prawomocności, pierwszym z nich jest wyrok łączny wydany w sprawie Sądu Okręgowego w P. z dnia 11 grudnia 2020 r., sygn. akt IV Ka (...), będący reformatoryjnym wyrokiem tego Sądu, rozpoznającego apelację od wyroku Sądu Rejonowego w R. z dnia 1 lipca 2020 r., sygn. akt II K (...), który to wyrok uprawomocnił się w dniu 11 grudnia 2020 r. We wskazanym wyroku łącznym orzeczono karę łączną w wymiarze 3 lat i 2

miesiący pozbawienia wolności. Drugim wyrokiem jest wyrok zaskarżony w niniejszej sprawie, tj. wyrok Sądu Rejonowego w C. z dnia 9 grudnia 2020 r., sygn. akt VII KK (...), w ramach którego orzeczono karę łączną w identycznym wymiarze.

Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2018 r., sygn. akt IV KK 481/17, zgodnie z którym: „Jeżeli wobec skazanego zapadły dwa prawomocne wyroki łączne, w których węzłem kary łącznej objęto tylko te same skazania, to drugi z tych wyroków dotknięty jest bezwzględną przyczyną odwoławczą przewidzianą w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., określaną jako powaga rzeczy osądzonej” (zob. również wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2020 r., V KK 411/20; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2014 r., II KK 246/14). W realiach niniejszej sprawy kluczowy jest cel takiego stanowiska, którym jest brak możliwości funkcjonowania w obrocie prawnym dwóch wyroków łącznych obejmujących wyłącznie tożsame skazania. Każdą prawomocnie wymierzoną karę, w tym karę łączną orzeczoną wyrokiem łącznym, skazany musi wykonywać na podstawie niebudzącego wątpliwości prawomocnego wyroku, którego materia nie jest objęta innym prawomocnym orzeczeniem. Nie ma więc możliwości, aby pozostawić w obrocie prawnym dwa tożsame wyroki łączne zapadłe wobec M. P..

Ustalając chronologię w oparciu o datę prawomocności wyroku, drugim wyrokiem łącznym obejmującym tylko te same skazania, zapadłym wobec skazanego M. P., jest wyrok łączny zaskarżony kasacją w tej sprawie, albowiem uprawomocnił się 5 dni później niż wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia 11 grudnia 2020 r., sygn. akt IV Ka (...). Powyższe powoduje, że wyrok Sądu Rejonowego w C. z dnia 9 grudnia 2020 r., sygn. akt VII K (...), dotknięty jest bezwzględną przyczyną odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. Konsekwencją takiego stanu rzeczy jest konieczność jego uchylecia i umorzenia postępowania o wydanie wyroku łącznego.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w sentencji wyroku.